

Til

Vestfold og Telemark fylkeskommune

post@vtfk.no

30.mai 2021

Dette brevet er sendt på vegne av:

Tilsluttet i FNF Vestfold; 4H Vestfold, Naturvernforbundet i Vestfold, Oslofjordens Friluftsråd, Norges Jeger- og Fiskerforbund Vestfold, Speidere fra Vestfold krets av Norges Speiderforbund og Vestfold KFUK-KFUM Speidere, Den Norske Turistforening ved DNT Horten, Holmestrand og Omegn Turistforening, Larvik og Omegn Turistforening, Sandefjord Turistforening og Tønsberg og Omegn Turistforening, Norsk Ornitologisk Forening Vestfold, Norges Padleforbund ved Havpadlerne Tønsberg og Sandefjord Kajak, Vestfold Orienteringskrets, Norsk Botanisk Forening Larvik, Norges Sopp- og Nyttevekstforbund ved Larvik Soppforening og Tønsberg Soppforening, Syklistenes Landsforening i Larvik, Sandefjord Forvaltningsråd for Anadrom Laksefisk, Skogselskapet i Vestfold.

Tilsluttet i FNF Telemark; 4H Telemark, Porsgrunn og Omegn Turistforening, DNT Telemark, Grenland krets av Norges Speiderforbund, Naturvernforbundet i Telemark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Telemark, Norsk Ornitologisk Forening avd. Telemark, Syklistenes Landsforening Grenland, Telemark Botaniske Forening og Vestfold og Telemark Orienteringskrets.

Høringsuttalelse - Regional vannforvaltningsplan for Vestfold og Telemark vannregion 2022-2027

Høringsuttalelse fra FNF Vestfold og FNF Telemark

Vi takker for muligheten til å komme med innspill og ser med positive øyne på det omfattende arbeidet som er gjort for å kartlegge og sikre god vannkvalitet i Vestfold og Telemarks vann og vassdrag. Det er riktignok en lang vei å gå for å nå målene om bedre økologisk og kjemisk tilstand og bærekraftig bruk av vannmiljøet og vannressursene.

Det er bra at planen løfter frem arbeidet for Oslofjorden. Vi ber vannregionmyndighetene om å integrere tiltak fra den nylige fremlagte *Helhetlig plan for Oslofjorden* i vannregionplanen. Vanntilstanden i Oslofjorden og langs Telemarkskysten må, akkurat som det står i planen, sees i sammenheng med miljømålsarbeidet i vassdragene i hele påvirkningsområdet til Oslofjorden.

Sanering av spredte avløp, tiltak for å stanse høstpløying og bevaring av kantvegetasjon er eksempler på tiltak som er viktige i hele området Vestfold og Telemark. Det er bra at planen er tydelig på det

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
vestfold@fnf-nett.no | telemark@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no

enorme behovet både for avløpstiltak og for tilstrekkelige virkemidler for å få gjennomført tiltakene som trengs for å nå miljømålene. Så må finansieringsutfordringene løses, eksempelvis gjennom en slik støtteordning som foreslås. Arbeidet med opprydding av spredte avløp er et «grunnleggende tiltak» etter vanddirektivet, og hjemlet i forurensningsforskriften, så dette er ikke noe kommunene kan velge bort.

Bevaring og sikring av blågrønne arealer for å unngå naturmangfoldtap må prioriteres. Vegetasjon langs bekker, elver og innsjøer, særlig anadrome strekninger, er avgjørende for god vassdragsøkologi og bør løftes sterkere frem i vannforvaltningsarbeidet. Kantvegetasjon og strandenger må sikres og kartlegges og kommunene bør sikre kantvegetasjonen gjennom å fastsette bredden i kommunal arealplan. Dette gjelder også ved hogst. Det er i dag svært ulik praksis og kunnskapsnivå om forvaltning av kantsoner langs vassdrag i kommunene, og her kan sannsynligvis arbeidet i vannregionen/vannområdene være med på å løfte bevisstheten om kommunenes rolle og å sørge for å bedre kunnskapsnivået. Det er svært uheldig at det stadig gis dispensasjoner fra vannressurslovens §11 i forbindelse med utbygginger og andre inngrep. For å unngå uheldig ødeleggelse av kantvegetasjon kreves også informasjonstiltak rettet mot eksempelvis grunneiere, skogeierlag og entreprenører. Vi viser til uheldige eksempler langs Storelva og Merkedamselva i Aulivassdraget i den senere tid for å belyse behovet.

Det har vært mange prosjekter der det har vært ryddet opp i lokale utslipp fra både hytter og boliger, men få prosjekter som går på beredskap rundt landbrukseiendommer som har gjødsellager liggende i nedslagsfeltet. I tillegg medfører hogst i barmarksperioden/hogst i perioder uten tele i bakken – nær opp til vassdrag og vann stor avrenning.

Slik planen beskriver påvirkes vannforekomster i de områdene mest største press av forurensning fra tette flater, utbygging og anleggsvirksomhet. Store infrastrukturprosjekter påvirker vannforekomstene spesielt i anleggsfasen, men også senere i driftsfasen. Mindre veier og infrastruktur kan også ha påvirkning i flere vassdrag. I fjellområdene er det eksempler på at omfattende hytteutbygging har hatt negativ påvirkning på vannforekomstene. Det er derfor viktig å ta med den samlede belastningen på vannmiljøet i alle plansaker. Kommunene må innarbeide og følge vilkårene i vannforskriften §12 ved nye inngrep på vannforekomster. Det er veldig bra at planen inneholder retningslinjer for arealplanprosesser og anbefalinger om hva som skal vurderes for å sikre vurderinger og avbøtende tiltak mv. på kommunalt plannivå.

Utfylling i og langs bekker og elver må underlegges strengere kontroll for å hindre forurensning og tap av biologisk mangfold. Det bør også utarbeides sterkere virkemidler for å hindre at hageeiere bruker vassdragene som søppelplass. Vi har også observert at plast, spesielt landbruksplast, forspøpler vassdragene. Dette bør også adresseres.

Nedleggelse av skogsdammer kan potensielt føre til reduksjon eller fjerning av vannspeil og vil få store konsekvenser for natur- og friluftslivsverdiene knyttet til disse. Det eksisterer flere slike i dammer i vannregionen i dag, og en utbredt nedleggelse av skogsdammer kan bli et problem i fremtiden. Det bør undersøkes hvor mange slike dammer som finnes i vannregionen, og hvordan man kan arbeide for å ivareta dammer/opprettholde vannspeil med stor verdi for naturmangfold og tilknyttede brukerinteresser.

Vannkraft er en av de store påvirkningene i deler av vannregionen. Det er gledelig at NVE har gjennomført eller er i ferd med revisjonen av vilkårene for flere viktige vassdrag. Det er da også viktig at ikke bare NVE, men også Miljødirektoratet/Statsforvalteren bruker mulighetene som følger med de så kalte standard naturforvaltningsvilkårene som innføres i alle reviderte konsesjoner, og pålegger biotopforbedrende tiltak der det er potensial til å bedre tilstanden.

Det påpekes i planforslaget at mange vassdrag er sterkt påvirket av eldre reguleringer uten konsesjon. Vi støtter derfor forslag om at disse innkalles til revisjon etter vannressursloven §28 og §66.

Økt eutrofiering er et problem både for naturverdiene og for friluftslivet. Vi er spesielt bekymret for Goksjø og Borrevannet og involvering i arbeidet med å endre denne trenden. Den kjemiske vannkvaliteten og overgjødsling henger tett sammen med vassdragsøkologien. Det er derfor viktig å se på ulike restaureringstiltak koblet til bekker, kantsoner, våtmarksområder for å benytte seg av de vannrensende økosystemtjenestene som hører sammen med fungerende vassdragsmiljø. Sedimentasjonsdammer, bekkeåpninger og lignende i landbruket kan ofte bidra til å nå flere miljømål.

Vi støtter de store satsingene på å rense opp i forurensede sedimenter i Sandefjordsfjorden og Grenlandsfjordene. Vi støtter forslagene om videre oppryddinger etter Statsforvalterens prioriteringer.

Vi mener planforslaget mangler omtale av allmennhetens interesse av god vassdragsøkologi og av såkalte «brukermål», utover det som står om Oslofjorden, i tiltaksprogrammets kapittel 10. Her omtales til slutt negativ påvirkning på fritidsfiske i sju vannforekomster. Den negative påvirkningen på fritidsfiske og annet friluftsliv som følger med belastningen på vassdragene fremgår dog ikke av planen. Det er kjent at tilgang til fiske og levende vassdragsnatur ikke bare er godt for helsa til fastboende og gir store inntektsmuligheter koblet til turisme. Vi mener at det for flere av de viktigste lakseelvne i vannregionene burde settes opp mål i hht den norske kvalitetsnormen for villaks, som forholder seg til høstbart overskudd.

Det bør utarbeides informasjonsmateriell om vannforvaltningen og medvirkningsmuligheter spesielt tilpasset lokale, frivillige organisasjoner for å sikre lav terskel for medvirkning. Kommunikasjonen mot frivillige må være rettet mot deres ståsted, og den må være lettfattelig. Det vil være viktig å få fram hvordan en lokal organisasjons bidrag kan være nyttige for vannforvaltningen.

Det er fint at vannforvaltningsplanen peker på at det er et stort potensial for økt måloppnåelse i bærekraftmål 17 om «samarbeid». Vi ønsker at våre lokale organisasjoner inviteres til å sitte i referansegrupper i sine respektive vannområder. Det er avgjørende at det sikres tilstrekkelige medvirkningsmuligheter, spesielt der dette ikke fungerer etter hensikten i dag. De organisasjonene som ikke har mulighet til å delta i referansegrupper bør få tilsendt invitasjoner, referater og annen informasjon relatert til referansegruppa til orientering. FNF kan være behjelpelig med lister/kontaktinformasjon til lokale organisasjoner i vannområdene.

Vi ønsker dere lykke til med det videre arbeidet.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv

Eirik Knive
Koordinator
FNF Telemark

Kristin Fredheim
Koordinator
FNF Vestfold